

Innspill til utforming av høring kirkebruksplan

Fra prosten i Nordre Aker

Kirkebruksplanen – en strategisk plan

Omgivelsene rundt oss er i kontinuerlig endring og det er derfor av avgjørende betydning at vi aktivt og konstruktivt arbeider med strategi. Det er også avgjørende at vi tenker langsiktig. Hvordan ser omgivelsene ut om ti år? En god økonom vet at langsiktighet i investeringer er avgjørende. Vi opplever at den strategiske samtalen om kirkebruk har fått en noe kort tidshorisont.

Budsjettunderskudd i KFIO inneværende år bør være en egen prosess som frikobles fra den strategiske planen for kirkebruk. Samtalen må også føres i hele bispedømmet, slik opprinnelig intendert. Den må handle om hvordan vi kan være gode forvaltere og få mest mulig kirke ut av tilgjengelige ressurser. I dag opplever vi at samtalen har stilnet noe i prostier som ikke er foreslått berørt når det gjelder uttak av kirker. Høringssaken som kommer må aktivisere samtlige sokn i den strategiske samtalen. Hvordan ser det ut i Oslo bispedømme om ti år og hvordan svarer vi på de endringene vi ser komme?

Nordre Aker prosti – fem sokn, åtte kirker

Nordre Aker har etter sammenslåingene i 2015 tre sokn med to kirker, og to sokn med en kirke hver. Vi har åtte kirker innenfor total gangavstand på ca.40 minutter fra ende til ende av prostiet. Det vil være lett å argumentere for å leie ut eller selge noen av prostiets kirker ut fra et økonomisk perspektiv. Fra innholdssiden sett ser det annerledes ut. Alle kirkene er pr i dag i aktiv bruk, både til gudstjenester og hverdagsaktiviteter. De sammenslåtte soknene har funnet fram til litt forskjellige, men tjenlige former på bruk av de to kirkene sine. Det er i utgangspunktet fullt mulig å se for seg at situasjonen slik den er i dag kan fortsette. Vi har bruk for og glede av kirkerommene våre, og vi bruker dem godt.

Men: Det er forståelig ut fra vår geografi og antall kirkebygg at det sees til vårt prosti for å hente inn noen av de økonomiske gevinstene en endring kan gi. Lokalt fastholder vi likevel først og fremst det strategiske blikket på utfordringen: Hvordan skaper vi best og mest kirke i vårt prosti?

Vi har tidligere påpekt at dersom en skal tenke på endring i prostiets kirkesammensetning ut fra strategiske overveielser, kan man se for seg to alternative scenarier:

Spesialkirkemodellen: Hvert sokn med to kirker velger sin hovedkirke for søndagens gudstjenesteliv. Den andre kirken i soknet stilles til prostiets disposisjon.

En-kirkemodellen: Soknene med to kirker må velge en av sine kirker, og den andre tas ut av bruk og leies ut eller selges.

Soknenes ansatte og råd har møtt utfordringen til å tenke nytt om kirkebruken i ganske god dialog med styringsgruppens første innspill. Jeg håper vi finner løsninger som både kan bidra til innsparing, men også gir rom for den lokale viljen og engasjementet.

Personalressurser

Det er blitt diskutert om kirkebruksplanen egentlig er en bemanningsplan. Det er i hvert fall riktig at en viktig side ved den er muligheten for innsparinger på personalsiden. For oss lokalt er den første tanken imidlertid at eventuell endret kirkebruk frigir ressurser til annet arbeid hvis det blir færre gudstjenester – særlig prester og kirkemusikere. Ang. kirkemusikere: Rommet åpnes for å følge opp

årets vedtak (pkt.5 i «kultursaken») i kirkemøtet. Ang. prester: Vi har arbeidsoppgaver nok! Kirkebruksplanen er en strategiplan – vi ser veier videre vi gjerne vil gå og som trenger arbeidskraft.

Hvis kirker endres fra soknekirker til annen bruk blir kirketjeneres, kirkemusikeres og presters tid ledig. Vi har bruk for de ressursene. Vi ser flere muligheter for å bruke dem: ut i våre nye boområder, i barne- og ungdomskultur, i møte med de vi ser sjelden – fra 15 til 40 år, i arbeid for å styrke medlems- og dåpstill, i samtaler med mennesker om verdier og tro, i det uendelige diakonale arbeidet.

Det er særlig arbeid i nybyggerområder som vil kreve folk: Nordre Aker kan møte den utfordringen sammen, ved å omfordele deler av ressursene fra de sokna som mister kirke til de sokna som har de største utfordringene. Vi har god dialog med bydelen om dette arbeidet, de er veldig «på» selv i denne delen av sitt område, og vil gjerne ha oss med på laget.

Det er et tankekors at der kirken har lave medlemstall og store utfordringer vil vi bygge ned ved å ta ut kirker og deretter ta ut personell. Det kan være lurt å ta ut kirker som hos oss hvor de står tett i tett. Men å ta de ut for å kunne ta ut ressurser i form av personal kan være mindre klokt. Vi trenger å bygge kirke i Nordre Aker, ikke bygge ned kirke. Kirkebruksplanen skal gi oss kraft til det ved å foreslå endret bruk av kirker, ikke ta fra oss kraften ved å ta ut (mest mulig) personell.

Utleie av kirker

Hvis kirker fristilles helt eller delvis til utleie er lokale perspektiver viktige! Vi vil helst ha hånd om en slik situasjon selv. Kirkene står på vår jord og vitner ut mot våre nærmiljø. Vi vil være med og styre hvordan de brukes, vi tror vi vet best om hva som er fornuftig her, hvem som bør inn hvis vi selv går ut.

Det må uansett utvikles «regler» for utleie av kirkene våre. Hvilke kristne uttrykk vil være gode medskapere i våre nærmiljø? Hvordan gis lokalmenighet og prosti rett til med-styring av utleien? Hvem skal prioriteres ved hel utleie – er det slik at søsterkirker med helhetlig menighetsarbeid som for eksempel katolikker og metodister bør prioriteres? Ved ikke-kirkelig utleie bør kultur, utsatte grupper, barn og ungdom prioriteres.

Et kirkehus kan ikke være ren økonomi. Byggene forsvinner ikke fra våre nærmiljø, og derfor er vi opptatt av å ha mulighet for hel eller delvis lokal kontroll på bruken. Det betyr ikke nødvendigvis at soknet skal ha alle inntektene – sett fra min kant som prost er profil på bruken viktigere enn penger.

Lilleborg kirke

Menighetsmøtet i Torshov og Lilleborg sokn vedtok 25.april enstemmig at «vi ber om at avgjørelsen om Lilleborg kirke skal fristilles for utleie tas ut av planen nå. Det vil da innebære at avgjørelsen utsettes til etter at Torshov kirke er ferdig rehabilitert.» Menighetsrådet i soknet støtter denne tanken, og ønsker å benytte denne mellomperioden en utsettelse vil gi til en kreativ prosess hvor en arbeidsgruppe kan se på bruken av Lilleborg kirke. Denne gruppa kan gjerne bestå av folk fra bydelen, prostiet og menigheten, slik at lokalmiljøet som eier kirka blir ivaretatt.

Jeg tror dette er en fornuftig løsning, selv om framtida vil være en soknekirke i Torshov og Lilleborg sokn. Soknet trenger lokaler til flere aktiviteter enn en av kirkene kan romme, og har leietakere de gjerne fortsatt vil tilby rom (eks. det sør-sudanesiske miljøet i Norge). Prostiet ser dessuten potensiale både for felles ungdomsarbeid og felles diakonalt arbeid i Lilleborg. Det bør også vurderes nærmere om kontorfløyen skal leies ut eller brukes av prostiet. Fortsatt kan delvis utleie av kirkerommet og andre lokaler kombineres med løsninger til nytte for sokn og prosti.

Ila kirke

Stab og menighetsråd i Sagene og Iladalen har signalisert tydelig at de mener styringsgruppens forslag er en dårlig løsning for sitt sokn. De påpeker at de to kirkebyggene komplimentere hverandre på en god måte. Det er ikke for lang avstand mellom kontor i Ila kirke og Sagene kirke, ca 500 meter. Menigheten har jobbet i mange år med å utnytte strykene til begge bygg, katedralen på torget og en arbeidskirken i nærmiljøet, med mange rom, kjøkken, gymsal m.m. Soknet har ved å tenke de to kirkebyggene sammen klart å fremme visjonen: Levende, nær og tilgjengelig.

Soknets forslag er at Sagene kirke er soknekirke i Sagene og Ila sokn. Ila kirke blir omdefinert til hverdagskirke i soknet, og kirkerommet i Ila kirke fristilles til utleie på søndager. Ila kirkeanlegg fungerer som soknets menighetslokale og kontorlokale. Ila kirke leies ut, i samråd med menighetens aktiviteter, til bispedømmes særlige satsning på aldersgruppen 18-30 år – dvs Majorstua + , flyttes til Ila kirke.

Jeg støtter dette forslaget fra Sagene og Iladalen. Flytting av M+ til Nordre Aker prosti vil styrke satsningen på 18-30 i prostiet, og vi vil gjerne ta imot de ansatte i M+ i vårt arbeidsfellesskap.

Sofienberg kirke

Menighetsrådet i Paulus og Sofienberg foreslår at «Sofienberg kirke videreutvikles til en byomfattende spesialkirke for klassisk basert musikkutøvelse og undervisning.» De ser for seg å lage kirken til en kulturarena med fire hovedpilarer:

- Sofie – orgelundervisning for barn (Bjørn Vidar Ulvedalen)
- Innspillingssted for musikk
- Konsertvirksomhet
- Øvingslokale

Menighetsrådet ønsker at bruken av Sofienberg kirke administreres av Paulus og Sofienberg menighet, også fordi lokal organisering gjør det lett å oversikt over når kirken er ledig for kirkelige handlinger som gravferd, vigsel eller kveldsgudstjenester.

Jeg støtter forslaget fra Paulus og Sofienberg, og oppfatter i god tråd med styringsgruppens forslag «*Paulus kirke er soknekirke i Paulus og Sofienberg sokn. Sofienberg kirke vurderes som spesialkirke og fristilles for utleie.*»